

Europæisk pas til aktivt medborgerskab

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Velkommen til Den Europæiske Union (EU), verdens førende tværnationale og deltagelsesbaserede demokrati!

Som EU-borger har du ret til at øve indflydelse på de regler, der gælder for mere end 500 mio. mennesker i 28 medlemsstater. Nu tænker du måske: det lyder alt sammen godt, men hvordan kan jeg give min mening til kende i praksis? Denne publikation fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU), der er en startpakke for et aktivt medborgerskab og et deltagelsesbaseret demokrati i Europa, giver et præcist svar på dette spørgsmål.

EØSU's "europæiske pas til et aktivt medborgerskab" er bindeledet mellem borgerne, civilsamfundsorganisationerne og deres idéer og EU-institutionerne og beslutningstagerne i Europa. Passet tilbyder quickguides, faktablade, baggrundsinformation, stifindere, navigators og en værktøjsfortegnelse over de forskellige værktøjer til deltagelse, herunder det europæiske borgerinitiativ – den nye og potentielt meget effektive mekanisme til tværnational, direkte og digital borgerindflydelse, der blev indført for få år siden.

Hovedtanken bag denne publikation er at hjælpe og vejlede dig, så du kan give din mening til kende. Til at starte med skal du stille

dig selv en række grundlæggende spørgsmål: er det spørgsmål, som du ønsker at rejse, virkelig et EU-relateret spørgsmål, eller ville det være mere hensigtsmæssigt at rejse det på lokalt plan i stedet? Og skulle du ønske at tage din idé op på europæisk plan, hvordan ville dette kunne gøres mest effektivt og med de bedste resultater til følge? Vil et simpelt brev til dit medlem af Europa-Parlamentet være tilstrækkeligt, eller skal du måske indgive andragender til Europa-Parlamentet? Eller hvorfor ikke blive medlem af en civilsamfundsorganisation eller sågar et politisk parti og selv stille op til valg?

Denne lille brochure (som foreligger på 23 sprog) er udformet til at hjælpe dig med henblik på et aktivt medborgerskab og deltagelsesdemokrati i EU, for så vidt angår timing (hvornår bør du blive aktiv?), team (hvem skal du gå sammen med?) og værktøj (hvilke tilgængelige redskaber bør du anvende?).

Det er din stemme! Det er dit Europa! Det er dit pas til aktivt medborgerskab!

4

MINE BORGERSKABER

Side med personoplysninger

5

QUICKGUIDE

til et aktivt europæisk medborgerskab

8

NAVIGATOR

for lokale, regionale, nationale og transnationale græsrodder

10

MIN STEMME I EUROPA

Velkommen til den store scene

12

SÅDAN KOMMER DU I GANG

Dine idéer, dine spørgsmål, din timing, dit team og dit værktøj

14

EUROPÆISKE SPØRGSMÅL

Fra landbrug til forskning

16

DELTAGERNES VÆRKTØJSKASSE

Klageadgang, problemløsning, høring, initiativ og andre metoder

19

GUIDE TIL DET EUROPÆISKE BORGERINITIATIV

Sådan anvendes det europæiske borgerinitiativ

28

GRÆNSEOVERSKRIDENDE BRO

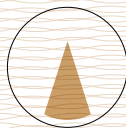
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

30

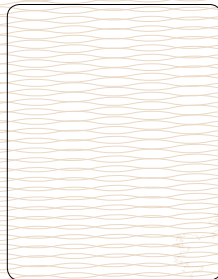
SUPPORTCENTER

Civilsamfundet og borgermedier

MINE BORGERSKABER

Side med personoplysninger

Dette **Europæiske pas til aktivt medborgerskab** tilhører

.....
(navn)

.....
(kontaktoplysninger)

der er borger i (anfør, hvis relevant)

- kommune.....
- distrikt/region/provins.....
- (land)
- Den Europæiske Union
- (anden politisk enhed)
- (anden politisk enhed)

Er du i tvivl om din statsborgerstatus? Kig i dit rejsepas eller nationale id-kort, eller henvend dig til en informationsmedarbejder i din hjemkommune. For yderligere hjælp til at anvende denne publikation bedes du kontakte citizensinitiative@eesc.europa.eu.

Husk, at du som borger har visse deltagelsesrettigheder (og andre rettigheder), som sikrer, at du kan give din mening til kende. Denne publikation er en indledende vejledning til disse værktøjer. Den fokuserer på EU-niveauet, men den henviser også enkelte steder til mulighederne for et aktivt medborgerskab på lokalt, regionalt og nationalt plan.

Få mere at vide om dine rettigheder, muligheder og niveauer, du kan øve indflydelse på, på følgende sider.

QUICKGUIDE

til et aktivt europæisk medborgerskab

1. Her er dine vigtigste rettigheder

Som "unionsborger" har man fire typer politiske rettigheder og friheder:

- at færdes, opholde sig og arbejde frit på medlemsstaternes område
- at nyde beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske myndigheder uden for EU
- **at have valgret og være valgbar ved valg på lokalt plan og EU-plan i alle medlemsstater**
- **at deltage i lovgivningsprocessen i EU ved f.eks. at indgive andragender til Europa-Parlamentet og organisere/støtte et europæisk borgerinitiativ**

2. Lidt historie

Kan du huske 1. november 1993? Denne dag fik borgerne i samtlige medlemsstater en ny juridisk status som "unionsborgere". Denne dag blev det (økonomiske) "Europæiske Fællesskab" afløst af den (politiske) "Europæiske Union". Det var og er stadig den første af sin slags i verden. Ingen andre borgere i verden har tværnationale rettigheder til at deltage aktivt i udformningen af lovgivning på tværs af nationale grænser. Forud for den formelle indførelse af unionsborgerskabet skete der en gradvis aktivering af rettigheder og pligter for borgerne i medlemsstaterne, bl.a. bevægelsesfrihed (siden 1957) og direkte valgret ved valg til Europa-Parlamentet (siden 1979).

3. Er du endnu ikke unionsborger?

Der er kun én måde, du kan blive unionsborger på: Du skal enten allerede være eller blive borger i en af de (i øjeblikket) 28 medlemsstater. Med andre ord kan du kun blive unionsborger, hvis du er statsborger i en af medlemsstaterne. Det betyder, at unionsborgerskabet er et supplement til det lokale, regionale og nationale borgerskab, men træder aldrig i stedet for dette. EU-landene har imidlertid vidt forskellige regler for statsborgerskab, f.eks. med hensyn til valgsalderen (i Østrig er denne 16 i stedet for 18 år), begrænsninger i forbindelse med dobbelt statsborgerskab (i nogle medlemsstater er dette betinget af oprindelse) eller endda flere muligheder (danske statsborgere bosat på Færøerne kan vælge at være unionsborgere).

Bliv en mere aktiv EU-borger!

Bliv informeret!

Du ved det måske i forvejen. EU er et forholdsvis komplekst juridisk og politisk system. Det, som er vigtigt, er dog, at du har ret til at vide nøjagtigt, hvad der foregår. Du kan anmode om og modtage oplysninger om mere eller mindre alt, hvad der foregår inden for EU. Du har også ret til at få "adgang til dokumenter" fra alle EU-institutioner. Disse rettigheder er nedfældet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (artikel 42) og i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (artikel 15).

Informationstjenesten Europe Direct besvarer dine spørgsmål om EU – på dit sprog [internet: <http://europa.eu/europedirect/>, tlf. 00 800 6 7 8 9 10 11 (i dagtimerne)]. Du vil som regel få et første svar inden for tre arbejdsdage. Du kan også anvende online chatten. Tjenesten omfatter gratis levering med posten af (visse) EU publikationer.

Læs mere om andre tilgængelige værktøjer i afsnittet "Min stemme i Europa" i denne publikation.

Bliv hørt!

Eftersom EU's regler og love har stor indflydelse på vores dagligdag, er det vigtigt at vide, at den offentlige beslutningsproces i EU ved lov er forpligtet til at være åben og lydhør. EU-institutionerne er således forpligtede til at "føre en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog" (Lissabontraktatens artikel 11, stk. 2) og til at "foretage brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger" (Lissabontraktatens artikel 11, stk. 3).

"Kom til orde i Europa"-tjenesten er en officiel portal for igangværende høringer og offentlige debatter om EU's politiske beslutningsprocesser: <http://ec.europa.eu/yourvoice>. Efter registrering vil du kunne tilmelde dig elektroniske nyhedsbreve og blive indbudt til at deltage i formelle høringsprocedurer.

Deltag!

EU er et moderne repræsentativt demokrati, hvor offentligheden øver indflydelse både indirekte (gennem deres parlamenter) og direkte (gennem deltagelse). EU's grundlæggende chartre, traktater og love er i overensstemmelse med artikel 21 i verdenserklæringen om menneskerettigheder, ifølge hvilken "enhver har ret til at deltage i sit lands styre...", og gør for første gang i verdenshistorien dette princip gældende på tværnationalt plan.

Med andre ord: du har alle rettigheder og er mere end velkommen til at deltage aktivt i EU's politiske beslutningsproces, f.eks. ved at melde dig ind i/deltage i et politisk parti, der er repræsenteret i Europa-Parlamentet [www.europarl.europa.eu], eller ved at indgive andragender til Europa-Parlamentet [petiport.europarl.europa.eu]. Det (for tiden) bedste værktøj til deltagelsesdemokrati i EU er det europæiske borgerinitiativ [ec.europa.eu/citizens-initiative], der gør det muligt at sætte dagsordenen for EU!

NAVIGATOR

for lokale, regionale, nationale og transnationale græsrodder

Hej super-borger!

Livet står ikke hugget i sten! Det er op til dig, dine venner og os allesammen at blive hørt og gøre vores by, provins, land, Europa og verden til et (i hvert fald noget) bedre sted at være. Vi er på vej!

Mit sted: det kommunale niveau

Din hjemby er formentlig det vigtigste sted, når det gælder aktivt medborgerskab og deltagelsesbaseret demokrati. Selv om din kommune meget vel kan være den laveste offentlige myndighed, er det ikke desto mindre det sted, hvor vigtige spørgsmål som affaldshåndtering, lokal infrastruktur og nogle gange sågar grundskoleuddannelse og velfærdstjenester reguleres. Desuden er det kommunale niveau tæt forbundet med lovgivningsniveauer på nationalt og europæisk plan, og det spiller en central rolle i gennemførelsen af forskellige regler og love.

Spørg en informationsmedarbejder i din kommune om, hvad du kan gøre, samt hvordan og hvornår du bedst kan øve indflydelse.

Der er næsten 90.000 lokale demokratier i EU, hvoraf mange er ansvarlige for en stor del af den samlede skatteopkrævning og giver deres egne borgere forskellige former for medbestemmelsesrettigheder gennem indirekte (politiske partier og lokale parlamenter) og direkte (initiativer og folkeafstemninger) kanaler.

Min region: det regionale niveau

Mellem det kommunale og det nationale niveau er der (i mindst 25 ud af 28 medlemsstater) et eller flere regionale forvaltningsniveauer. Der findes i øjeblikket 1.636 sådanne regionale demokratier i EU. I visse føderale medlemsstater har provinser et omfattende selvstyre, herunder deres egne forfatninger, langtrækkende lovgivningsbeføjelser og betydelige skatteindtægter, mens provinser/regioner i andre EU-medlemsstater hovedsageligt spiller en (ikke-folkevalgt) administrativ rolle.

For flere oplysninger kontakt venligst Regionsudvalget (www.cor.europa.eu), der er EU's forsamling af regionale og lokale repræsentanter.

Afhængigt af din provins/regions status har du mere eller mindre omfattende rettigheder til politisk deltagelse gennem indirekte (politiske partier og lokale parlamenter) og direkte (initiativer og folkeafstemninger) kanaler.

Mit land: det nationale niveau

Medlemsstaterne er klart det vigtigste forvaltningsniveau i EU med hensyn til politiske og lovgivningsmæssige beføjelser og kontrol med offentlige midler. Netop derfor har dit statsborgerskab i en (eller nogle gange flere) medlemsstat(er) afgørende betydning for din mulighed for at komme til orde og for at påvirke den offentlige beslutningsproces.

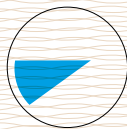
Du kan få en oversigt over og yderligere detaljer om mulighederne for at deltage på nationalt plan på "Direct Democracy Navigator" (<http://direct-democracy-navigator.org>) eller ved henvendelse til Folketingets informationstjeneste.

Der er store forskelle i de deltagelsesbaserede politiske rettigheder på nationalt niveau i de 28 medlemsstater. Mens borgerne i alle lande har valgrettigheder, både med hensyn til stemmeret og valgbarhed ved nationale valg, giver to tredjedele af landene desuden deres borgere mulighed for at fremsætte deres egne forslag gennem andragender og initiativer og (i et mindre antal lande) for at give deres besyv med om vigtige spørgsmål gennem folkeafstemninger.

Mit Europa: det tværnationale niveau

EU er verdens første tværnationale demokrati. Som EU-borger har du omfattende muligheder for at komme til orde ved at stemme ved og/eller stille op til valg til Europa Parlamentet eller ved at øve en mere direkte indflydelse gennem andragender (rettet til Europa-Parlamentet) og initiativer (rettet til Kommissionen). Og det stopper ikke her!

Som EU-borger kan du stille op til valg til Europa-Parlamentet (næste valg i maj 2019) – læs mere på næste side

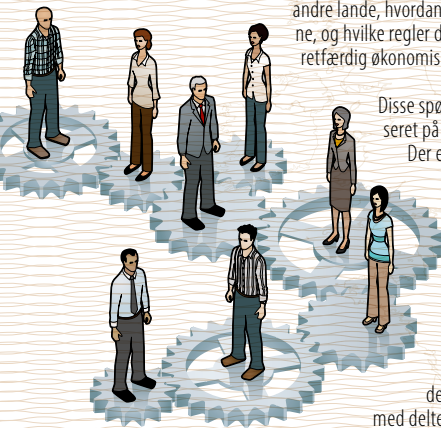
MIN STEMME I EUROPA

Velkommen til den store scene

Velkommen til europæisk politik store scene

Forvaltningen af EU er vigtigere end nogensinde før. De beslutninger, der træffes på EU niveau, har stor indflydelse på vores dagligdag på det lokale, regionale og nationale plan.

I EU bliver vi enige om spørgsmål som frihandelsaftaler med andre lande, hvordan man bedst bevarer havressourcerne, og hvilke regler der skal anvendes for at sikre en fri og retfærdig økonomisk konkurrence.

Disse spørgsmål er områder, hvor EU – baseret på traktaterne – har enekompetence.

Der er mange andre politikområder, hvor EU kan lovgive og har del kompetence med medlemsstaterne. Disse områder omfatter social samhørighed, miljø, forbrugerbeskyttelse, energi, transport og folkesundhed for blot at nævne nogle få.

Da EU er et moderne repræsentativt demokrati med et kompleks system med delte beføjelser og specialiserede institutioner, er det ikke altid lige let for den enkelte EU borger at identificere, vurdere og øve indflydelse på den politiske beslutningsproces på det rette tidspunkt med det mest effektive værktøj.

For det første er vi nødt til at forstå de forskellige måder, hvorpå vi som borgere vælger forskellige institutioner og interessenter, og hvilke forventninger vi har til dem, når det drejer sig om fælles beslutningstagning på EU-niveau:

1. To gange hvert femte år vælger vi vores parlamente i henholdsvis **vort lands hovedstad** og i **Den Europæiske Union**. Her har du mulighed for selv at stille op som kandidat og blive valgt.

– **Valget af det nationale parlament** har afgørende betydning for EU's beslutningsproces, eftersom det påvirker den nationale regerings sammensætning (og i mange tilfælde også er bestemmende for, hvem der bliver stats- eller regeringsleder). Den nationale regering er selv en del af **Det Europæiske Råd** og **Rådet for Den Europæiske Union**, to af EU's vigtigste institutioner. Men det nationale parlament har også noget at skulle have sagt, når det gælder EU's lovgivningsproces.

– **Valget til Europa-Parlamentet (EP)** er et af de mest direkte og mest effektive midler, hvormed offentligheden kan øve indflydelse på EU-plan. Dette skyldes, at Europa-Parlamentet gennem årene har fået markant flere beføjelser i EU's lovgivningsproces og nu på mange måder har næsten lige så mange beføjelser som Rådet for Den Europæiske Union (der består af medlemsstaternes regeringer).

2. Desuden har de direkte valgt til henholdsvis det nationale parlament og Europa-Parlamentet mange indirekte følger: f.eks. er de nationale regeringer og Europa-Parlamentet med til at sammensætte **Europa-Kommissionen**. Kommissionen er EU's udøvende organ og har ansvaret for at fremsætte lovforslag, gennemføre beslutninger og lede det daglige arbejde. Selv sammensætningen af andre EU-institutioner, herunder de retslige instanser, Ombudsman-

den og det rådgivende Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU), afhænger af de beslutninger, som europæerne træffer, når de afgiver deres stemme.

3. EU er ikke et rent indirekte demokrati. Det er et moderne repræsentativt demokrati, der bygger på **EU-borgernes daglige deltagelse**. Dette grundlæggende princip, som er knæsat i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), har stor betydning for EU's måde at fungere på. Kort sagt står EU borgerne ikke blot i centrum for europæisk politik på selve valgdagen – det gør de hver dag! Netop derfor har EU udviklet (og videreudvikler til stadighed) et omfattende værktøjssæt af deltagelsesfremmende værktøjer, der fungerer som bindeled mellem borgere, institutioner, politiske beslutningsprocesser og beslutninger.

4. Selv om vi har ret til at blande os i europæisk politik til daglig, har de fleste af os ikke tid, viden og ressourcer til at gøre dette. Det er derfor meget vigtigt at udvælge det bedste tidspunkt, de bedste partnere og det bedste værktøj til at komme effektivt og vedvarende til orde. Til dette formål kan du vælge mellem en mere permanent rolle i det politiske liv (f.eks. som folkevalgt, ansat eller repræsentant for civilsamfundet) eller en mere **temadrevet** tilgang, der i 99 ud af 100 tilfælde formentlig er den eneste måde, hvorpå du kan forene din rolle som aktiv EU-borger med alle dine andre roller i det offentlige, private og professionelle liv.

SÅDAN KOMMER DU I GANG

Dine idéer, dine spørgsmål, din timing, dit team og dit værktøj

Så du har en god idé.

Nu er det tid til en indledende spørgerunde!

EU-borgere, nu er det op til jer! Du har måske en god idé til, hvordan man kan forandre Europa, eller bare et lille problem med at etablere en virksomhed på den anden side af grænsen. Du vil måske gerne iværksætte en omfattende kampagne mod en eksisterende EU-lov eller blot klage over en EU-tjenestemand. Der kan være 1001 grund til at blive en aktiv EU-borger, men kun nogle få vigtige spørgsmål, som du har brug for et svar på, inden du går i gang.

Dit spørgsmål: er det EU-relateret?

EU beskæftiger sig med mange spørgsmål. Nogle vil måske sige med alt for mange, mens andre synes med alt for få spørgsmål. Men uafhængigt af denne vigtige debat har EU en klar liste over de politiske spørgsmål (baseret på traktaterne og vedtaget af alle medlemsstater), som det beskæftiger sig med, enten som enekompetence, delt kompetence eller understøttende kompetence. Så, inden du rejser et spørgsmål, uanset hvilken type spørgsmål der måtte være tale om, skal du undersøge, om din idé/dit problem har en europæisk dimension. Det kan vise sig at være et spørgsmål, der behandles mere effektivt på lokalt, regionalt eller nationalt niveau.

Din timing: det rigtige tidspunkt at blive aktiv på

Timing er afgørende, når det drejer sig om at blive hørt. Hvis du er for tidligt ude, kan det være, at ingen lægger mærke til dig – eller du kan være alt for sent ude, og der vil allerede være truffet beslutning om spørgsmålet (eller beslutningen vil være lige på trapperne). Men derimellem er der en bred vifte af muligheder for at blive aktiv. Hvis du f.eks. ønsker at lancere en ny idé, vil det kræve stor tålmodighed og mange ressourcer at få opmærksomhed og respons, men du vil få relativt frie tøjler til at vælge den rette timing for handling. Hvis du imidlertid ønsker at påvirke den igangværende offentlige debat på EU-plan om et bestemt spørgsmål, vil du være nødt til at undersøge, hvor langt man er nået i (lovgivnings-)processen. EUR-Lex er et meget nyttigt offentligt websted [eur-lex.europa.eu] i den forbindelse. Dit valg af timing har også betydning for, hvilken slags partnere du har brug for, og hvilket deltagelsesbaseret værktøj du vælger.

Dit team: fælles indsats forude?

At rejse et spørgsmål med en europæisk dimension på europæisk plan vil i de fleste tilfælde kræve et solidt partnerskab med andre borgere og/eller civilsamfundsorganisationer. Den simple årsag hertil er, at du først vil være nødt til at overbevise andre (ikke alene andre EU-borgere, men også mennesker inden for folkevalgte organer og EU-institutioner), inden du vil kunne gøre en forskel. Nogle gange kan dog selv en stærk og engageret indsats fra enkeltpersoner gøre en forskel: dette er navnlig tilfældet, når du er offer for fejl eller forsømmelser fra en forvaltning, hvis dine rettigheder bliver krænket, eller du ganske enkelt kan identificere et problem, som berører almenvellet. På den anden side kan det være en særdeles god idé at nå så langt ud og over så mange grænser som muligt, da dit spørgsmål/forslag/idé vil blive mødt med større interesse og respekt fra EU institutionerne, hvis der står et europæisk team af aktive borgere bag det. I forbindelse med det europæiske borgerinitiativ er der f.eks. sågar et krav om, at dit team skal bestå af mindst syv EU-borgere fra mindst syv forskellige EU medlemsstater.

Dit værktøj: hvilken form for deltagelse?

At vælge det bedste tilgængelige deltagelsesværktøj til dit spørgsmål er en forudsætning for succes. De fleste værktøjer er udformet således, at de både kan anvendes af flere borgere i fællesskab (eller endog af civilsamfundsorganisationer) og af enkeltpersoner, såsom indgivelse af en klage til Ombudsmanden, behandling af et grænseoverskridende problem via onlinenetværket til problemløsning SOLVIT eller indgivelse af andragender til Europa-Parlamentet. Andre deltagelsesværktøjer kræver derimod en kollektiv indsats fra begyndelsen som f.eks. det europæiske borgerinitiativ. Netop den omstændighed, at deltagerorienterede projekter på EU-plan i de fleste tilfælde kan forvaltes online, gør sagen nemmere. Selv om du kan give din mening til kende uden at skulle købe frimærker, vil du formentlig på et eller andet tidspunkt blive nødt til at rejse – måske til Bruxelles for at mødes med en EU-repræsentant eller til en landsby på den anden side af grænsen, hvor du har støttende partnere.

Det kan tage tid at overveje disse spørgsmål og finde et svar. Da du står over for at skulle forandre EU – et tværnationalt politisk fællesskab med mere end 500 mio. mennesker – vil kvaliteten af dine forberedelser også være altafgørende for succes. Så vær omhyggelig og bliv aktiv!

EUROPÆISKE SPØRGSMÅL

Fra landbrug til forskning

EU-spørgsmål betyder noget – selv på det lokale, regionale og nationale plan

De mulige følgevirkninger af EU's lovgivning for nationale, regionale og lokale politikker er genstand for en ophedet debat. Forskningen giver vidt forskellige resultater afhængigt af den valgte metode, som dog til stadighed understreger, at beslutninger truffet på EU-plan inden for visse områder som f.eks. miljøbeskyttelse og finansforordninger også har en stor indvirkning på alle andre forvaltningsniveauer. Med andre ord har det, der sker i EU, afgørende betydning for alle EU-borgere på alle niveauer. Og for at blive hørt er det særdeles vigtigt at kunne forstå, hvem der træffer beslutning om hvilke EU-spørgsmål.

I henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF, afsnit 1) er der tre forskellige former for EU-kompetencer: enekompetence (EU træffer afgørelse alene), delt kompetence (EU træffer afgørelse sammen med medlemsstaterne), og understøttende kompetence (EU bistår medlemsstaterne). Afhængigt af disse beføjelser udformes visse politikker på grundlag af gennemførelsesretsakter, forordninger, direktiver eller ganske enkelt institutionelle beslutninger/afgørelser uden nogen formel indvirkning på lovgivningen. Derudover kommer beslutninger/afgørelser truffet af Europa-Parlamentet, domstolene, de rådgivende organer som Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) og andre med forskellige drivkræfter, virkninger og konsekvenser, ikke mindst for andre forvaltningsniveauer.

EU-spørgsmål/enekompetencer

- toldunionen
- fastlæggelse af de konkurrenceregler, der er nødvendige for det indre markeds funktion
- den monetære politik for de medlemsstater, der har euroen som valuta
- bevarelse af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik
- den fælles handelspolitik
- indgåelse af internationale aftaler, når indgåelsen har hjemmel i en retsakt.

EU-spørgsmål/delte kompetencer

- det indre marked
- social- og arbejdsmarkedspolitik, for så vidt angår de aspekter, der er fastlagt i traktaten
- økonomisk, social og territorial samhørighed
- landbrug og fiskeri, undtagen bevarelse af havets biologiske ressourcer
- miljø
- forbrugerbeskyttelse
- transport
- transeuropæiske net
- energi
- området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
- fælles sikkerhedsudfordringer på folkesundhedsområdet, for så vidt angår de aspekter, der er fastlagt i traktaten
- forskning, teknologisk udvikling og rummet.

EU-spørgsmål/understøttende kompetencer

- økonomisk politik
- beskæftigelsespolitik
- socialpolitik
- beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed
- industri
- kultur
- turisme
- uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport
- civilbeskyttelse
- administrativt samarbejde.

Med udgangspunkt i denne liste (og dens hjemmel i EU-traktaterne) kan du tilpasse dine tiltag til den relevante kompetence (enekompetence, delt kompetence eller understøttende kompetence) og overveje supplerende tiltag på nationalt (eller andet) niveau i tilfælde af delte/understøttende EU-kompetencer. Forslag til tiltag, som falder uden for denne omfattende liste over EU-spørgsmål, kan blive vanskelige overhovedet at få godkendt af den EU-institution, som du ønsker at henvende dig til med dit forslag.

En oversigt over relevante spørgsmål, herunder henvisninger til traktater, kan findes her (<http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences>).

DELTAGERNES VÆRKTØJSKASSE

Klageadgang, problemløsning, høring, initiativ og andre metoder

Værktøjskassen for tværnational deltagelse: svært at vælge?

Lige siden EU blev til mere end blot endnu et mellemstatsligt organ, hvor repræsentanter for nationale regeringer mødes for at træffe beslutninger bag lukkede døre, og hvor der fremsættes forslag om deltagelsesinstrumenter, er der blevet indført nye praktiske mekanismer og de eksisterende er blevet revideret, for at aktivt medborgerskab i EU og deltagelsesbaseret demokrati på tværnationalt plan bliver mere end blot en god idé. Det skal være dagligdags praksis.

Så, når du bliver en aktiv EU-borger og fører dine egne idéer/bekymringer/forslag op på tværnationalt plan, må du huske først at foretage en omhyggelig vurdering af værktøjskassens instrumenter til deltagelse. Her er de vigtigste til dato:

Klageadgang

Hvis du er utilfreds med en EU-foranstaltning, kan du indgive en formel klage til den Europæiske Ombudsmand, hvor du kan udfylde en onlineformular på de 24 officielle sprog. Vigtigt! Denne kanal er ikke kun åben for EU-borgere, men for alle, der er bosiddende i EU, herunder virksomheder, organisationer og andre organer, der er registreret i EU.

www.ombudsman.europa.eu

Problemløsning

Hvis du som EU-borger eller -virksomhed støder på forhindringer i et andet land, fordi en offentlig myndighed ikke følger EU-reglerne, kan du henvende dig til Kommissionens SOLVIT-problemløsningsordning. Denne onlinetjeneste på 24 sprog behandler problemer af grænseoverskridende karakter, som skyldes offentlige myndigheders ukorrekte anvendelse af EU-lovgivning i EU's medlemsstater.

<http://ec.europa.eu/solvit>

Forbrugerbeskyttelse

Hvis du f.eks. har et problem vedrørende dine rettigheder som forbruger eller søger skadeserstatning, kan du kontakte Det Europæiske Netværk af Forbrugercentre om problemer vedrørende defekte produkter eller tjenesteydelser i et af 30 lande (EU-28 plus Norge og Island).

<http://ec.europa.eu/consumers>

Uddannelse og beskæftigelse

Hvis du er på udkig efter et job eller uddannelsesmuligheder i EU, findes der en tjeneste på alle officielle sprog under navnet Eures, den europæiske portal for jobmobilitet. Portalen stiller værktøj til rådighed for såvel job søgende som arbejdsgivere (og omfattede i foråret 2015 ikke mindre end 1.561.337 ledige stillinger og 142.000 CV'er).

<http://ec.europa.eu/eures>

Høringer

Når der udarbejdes en ny politik, eller der foretages politikændringer, indleder Kommissionen ofte en offentlig høring om det pågældende emne. Dette er en enestående mulighed for at blive hørt i den officielle proces på et tidligt stadium. Du kan tilmelde dig og således blive underrettet, når der indledes en høring om et emne, der interesserer dig.

<http://ec.europa.eu/yourvoice>

Interaktion

Ud over de formelle kanaler anvender samtlige EU's institutioner, organer og agenturer nu også de sociale medier for at oplyse, høre, diskutere og kommunikere med interesserede EU-borgere og andre. For overblik over de eksisterende kanaler henvises til:

<http://ec.europa.eu/yourvoice/discussions>

Indirekte påvirkning

Flere EU-institutioner er til for at hjælpe dig, så du som borger kan blive hørt på EU-plan. Det er institutioner som Europa-Parlamentet (og dit medlem af Europa-Parlamentet), Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Du kan få et overblik via:

<http://ec.europa.eu/yourvoice/usefullinks>

Derudover er der naturligvis også mulighed for indirekte påvirkning gennem civilsamarbejdsorganisationer eller politiske partier på lokalt, regionalt og nationalt plan, der behandler EU-relaterede spørgsmål.

Andragender

Dette er en grundlæggende rettighed for EU-borgere. Enhver borger kan alene eller sammen med andre til enhver tid udøve sin ret til at indgive et andragende til Europa-Parlamentet i medfør af artikel 227 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Vigtigt: denne rettighed omfatter alle indbyggere i EU samt foreninger og selskaber med hovedkvarter i EU.

Andragendet kan være en individuel forespørgsel, en klage eller bemærkning vedrørende anvendelsen af EU-retten eller en opfordring til Europa-Parlamentet om at tage stilling til et specifikt emne.

www.petiport.europarl.europa.eu

Når du overvejer et værktøj til et tiltag, så prøv også at vurdere det tiltag, du har i sindet at iværksætte: vil du sætte et nyt emne på EU's dagsorden? Eller ønsker du tværtimod at stoppe noget? Måske ønsker du at forbedre en eksisterende rolle? Eller hvorfor ikke anvende et af værktøjerne som en brik i forhandlingerne til at supplere andre former for aktioner, du måtte være involveret i? Som du kan se, er der mange måder, hvorpå man kan blive en aktiv borger i EU, og i det følgende afsnit kan du læse mere om det sidste nye: Det europæiske borgerinitiativ.

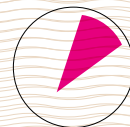
Borgerinitiativet

Det europæiske borgerinitiativ giver 1 million borgere fra mindst en fjerdedel af EU's medlemsstater mulighed for at anmode Kommissionen om at foreslå lovgivning inden for dens kompetenceområde. Initiativtagerne til et borgerinitiativ – en borgerkomité bestående af mindst syv EU-borgere bosiddende i mindst syv forskellige medlemsstater – har et år til at indsamle de nødvendige underskrifter.

Underskrifterne skal bekræftes af de kompetente myndigheder i hver medlemsstat og kan indsamles online. Initiativtagerne til antagne initiativer deltager i en høring i Europa-Parlamentet. Kommissionen har tre måneder til at behandle initiativet og træffe en afgørelse.

<http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

GUIDE TIL DET EUROPÆISKE BORGERINITIATIV

Sådan anvendes det europæiske borgerinitiativ

Det europæiske borgerinitiativ: et første skridt på vejen mod tværnationalt direkte demokrati

Det er blevet kaldt "den største nyskabelse for tværnationalt demokrati" siden indførelsen af direkte valg til Europa-Parlamentet for mere end 35 år siden: Det europæiske borgerinitiativ. Siden 2012 har EU's borgere samme rettighed som et flertal i Europa-Parlamentet og medlemsstaterne: nemlig at sætte den politiske dagsorden for et helt kontinent.

Her er nøglefakta om det europæiske borgerinitiativ:

- For at komme i politisk betragtning af Kommissionen skal et borgerinitiativ have opbakning fra mindst én million EU-borgere inden for et år efter registrering, fra mindst syv af de 28 medlemsstater. Et mindsteantal underskrifter er påkrævet i hver af de 7 medlemsstater.
- Et borgerinitiativ er muligt på ethvert område, hvor Kommissionen har beføjelser til at foreslå lovgivning, f.eks. miljø, landbrug, transport, folkesundhed eller international handel.
- Et initiativ kan støttes af alle EU-borgere, som er gamle nok til at afgive stemme ved valg til Europa-Parlamentet (18 år undtagen i Østrig, hvor valgaldere er 16 år). For at støtte et initiativ, skal borgerne udfylde en særlig støttetilkendegivelsesformular, som initiativtagerne stiller til rådighed i papirform eller online.
- Senest tre måneder efter modtagelsen af et godkendt borgerinitiativ mødes Kommissionen med initiativtagerne, og initiativtagerne kan fremlægge deres initiativ ved en offentlig høring i Europa-Parlamentet, hvorefter Kommissionen udarbejder et formelt svar. Hvis Kommissionen beslutter at fremsætte et lovgivningsforslag, indledes den normale lovgivningsprocedure.
- For at kunne iværksætte et borgerinitiativ skal borgerne danne en "borgerkomité" bestående af mindst 7 EU-borgere, som skal være bosiddende i mindst 7 forskellige medlemsstater. Borgerkomitéens medlemmer skal være EU-borgere.

Mens den formelle ret til at indlede fælleseuropæisk lovgivning udelukkende ligger hos Kommissionen, så udgør det europæiske borgerinitiativ et lovforberedende instrument til fastsættelse af dagsordenen. Interessant nok er borgerinitiativet også en adgangsbillet til fremtidens deltagelsesbaserede politik: det er mere direkte, mere tværnationalt og mere digitalt end nogensinde før.

Dette er grunden til, at det europæiske borgerinitiativ ikke blot er endnu en ret til at fremsætte et andragende, men snarere er en rettighed for borgerne til at blive aktive og bestemme, hvilke spørgsmål der skal sættes på dagsordenen i de europæiske institutioner. Siden 2012 er mere end 50 borgerinitiativer blevet indgivet til Kommissionen, som har afvist at registrere 20 af dem, fordi de – ifølge Kommissionen – ikke opfyldte alle formelle krav. Fem af de afviste borgerinitiativer appellerede efterfølgende denne afgørelse til EU-Domstolen.

Det europæiske borgerinitiativ er baseret på en retlig ramme, der omfatter EU traktaterne, afledt EU-ret og national lovgivning. Mens de forskellige nationale bestemmelser om certificering af onlineindsamlingsystemer og kontrol af støttetilkendegivelser kan findes i det officielle register, omfatter de vigtigste europæiske juridiske dokumenter:

- Grundlag: "Lissabontraktaten", Afsnit II, Bestemmelser om de demokratiske principper, art. 11, stk. 4 i den konsoliderede udgave af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, EU-Tidende C83.
- Forordning: "Lov om det europæiske borgerinitiativ" — forordning (EU) nr. 211/2011.
- Gennemførelse: "Støtteerklæring", Interinstitutionel sag: 2010/0074 (COD)
"E-collection" (EU) nr. 1179/2011
"Forenkling I" (EU) nr. 887/2013

Vigtigt: Ifølge EU-lovgivningen skal der gennemføres en første officiel revision af praksis for europæiske borgerinitiativer tre år efter indførelsen af den oprindelige procedure, dvs. i 2015/2016. Denne proces, som kan resultere i ændringer og reformer af den eksisterende procedure, er dokumenteret i det officielle register [<http://ec.europa.eu/citizens-initiative>] og andre relevante informationskanaler [se også sidste afsnit i denne publikation].

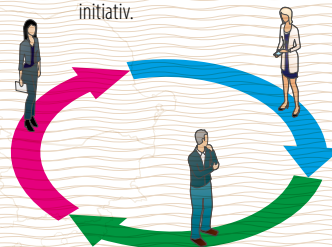
Det europæiske borgerinitiativ: Mange måder at tage initiativ på

Det europæiske borgerinitiativ sammenlignes til tider med en Schweizerkniv; et smart designet, fleksibelt multifunktionelt værktøj. Da det europæiske borgerinitiativ er tilgængeligt for mere end 400 mio. EU-borgere i 28 medlemsstater (og i hele verden, hvis man bor uden for EU som EU-borger), er det vanskeligt at forudsige den langsigtede indvirkning på forvaltning og demokrati i Europa.

Hvad vi dog allerede ved er, hvordan de første 50 borgerinitiativer har anvendt, formet og til en vis grad sat spørgsmålstegn ved de oprindelige regler for europæiske borgerinitiativer jf. også næste afsnit). Vi ved også, at i hvert fald tre mulige former for aktivt medborgerskab anerkendes i borgerinitiativprocessen: **initiativtagere, støtter og observatører.**

Som initiativtager er du kernen i processen, da du er ansvarlig for alle de vigtige skridt, der er fastsat i forordningen om borgerinitiativet. Du er også ansvarlig over for institutionerne, dine støtter og hele Europa. Det kræver derfor en god portion moden overvejelse, tålmodighed, engagement og intensiv kommunikation og PR-arbejde.

Som støtte af et borgerinitiativ bliver du en del af en europæisk sag som én ud af mindst en million borgere i ikke mindre end syv medlemsstater. Din vigtigste rolle er at blive medunderskriver på et borgerinitiativ, hvilket betyder, at du udfylder en "støttetilkendegivelse" på papir eller elektronisk. Sørg for, at du underskriver et valideret og formelt registreret initiativ.

Endelig kan det være, at du **som observatør** er nysgerrig efter at vide, hvad det europæiske borgerinitiativ går ud på, og ønsker at forstå det og måske kunne tilbyde interessante input og bemærkninger til initiativtagerne, medier, forskere og EU.

Som aktiv initiativtager, støtte eller observatør er der flere aspekter at have med i overvejelserne, inden man begynder, skriver under eller fremsætter kommentarer. Det centrale spørgsmål er: hvad ønsker man at opnå med et givent borgerinitiativ? Hvad er dit mål?

Ønsker du at foreslå noget nyt for Europa? Eller er du ude på at fjerne eller afskaffe en særlig EU-politik? De fleste ting er dog ikke bare sorte eller hvide, gode eller dårlige: det kan være, de bare har brug for lidt småjusteringer. Du vil måske være mest interesseret i at udskifte dele af lovgivningen i EU. Du kan også vælge at bruge dit borgerinitiativ som en brik i forhandlingerne til at underbygge en allerede igangværende lovgivningsproces. Eller måske opfatter du din kommende kampagne for et borgerinitiativ som katalysator for at skabe et bredt tværnationalt netværk eller alliance? Måske er du bare interesseret i at lave PR for din sag eller din organisation og benytter dig af borgerinitiativet til at hverve stemmer? Det er alt sammen op til dig!

Der er mange måder at tage initiativer på gennem et europæisk borgerinitiativ – som du kan bruge som

- **en speeder** for at få EU til at foretage sig noget nyt. Her er du nødt til at være meget tålmodig, da det tager lang tid, inden borgerinitiativer bliver en realitet. Du skal først finde et passende og brugbart retsgrundlag, og du må betragte den offentlige debat om dit forslag som den største belønning for din indsats.
- **en bremse** til at forhindre EU i at gøre noget. I et sådant tilfælde er timing afgørende, da du skal finde det rette tidspunkt til at rejse din sag på for at opnå størst mulig virkning og støtte, hvilket betyder, at du skal indsamle underskrifter hurtigt.

– **en ventil** til at gøre EU-lovgivningen bedre. Da du ønsker at løse et bestemt problem ved at ændre en specifik lovgivning, er du nødt til at gøre tingene så enkle som muligt. Borgerinitiativer, der skal fungere som ventiler, har en tendens til at være alt for komplicerede og vanskelige at kommunikere, så gør, hvad du kan for at holde dig til det vigtigste.

– **en brik** i forhandlingerne ved at anvende borgerinitiativet som et ekstra element til at påvirke den europæiske beslutningsproces. Men før du indleder et sådant borgerinitiativ, bør du vurdere din indflydelse og politiske magt uafhængigt af initiativet og evaluere de mulige ekstra fordele. Gør det klart over for støtterne, hvad din hensigt er, og vær bevidst om, at et borgerinitiativ kan trækkes tilbage, og om at anvende det rettidigt.

– **en katalysator** til at danne brede alliancer og netværker på tværs af Europa. Dette er en særdeles hensigtsmæssig løsning, hvis du opfatter dit initiativ som et element i en mere langsigtet strategi for at samle folk i hele Europa og/eller forberede en europæisk valgkampagne.

– **et redskab** til at udbrede kendskabet til dig og/eller din gruppe i det offentlige rum. Her er du i første omgang nødt til at finde frem til en passende sag, der er let at formidle med dit borgerinitiativ. Du bør også være så åben som muligt om dine mål for at sikre, at du ikke vildleder potentielle støtter.

En afsluttende bemærkning: Det europæiske borgerinitiativ indeholder mange muligheder, men i sidste instans drejer det sig alt sammen om din egen forståelse og dine egne evner, når du skal vurdere muligheder og begrænsninger i et borgerinitiativ. Ved at blive bevidst om de multifunktionelle muligheder i den nye tværnationale og deltagelsesbaserede proces bliver du i stand til at udvikle realistiske forventninger og dermed forholde dig realistisk til din strategi og adfærd.

Det europæiske borgerinitiativ: Fastlæggelse af dagsordenen i ti trin

Overvej du at iværksætte dit eget borgerinitiativ? Det vil tage mindst et par år, sandsynligvis endnu mere (og en hel del ressourcer), for at få det til at ske. Men hvis du er dygtig og omhyggelig, vil processen give dig ny viden og mange nye erfaringer, og (forhåbentlig) sætte dig i stand til at gøre en forskel for Europa. Her er de vigtigste 10 trin, man kan forvente under processen med et borgerinitiativ:

Trin 1: Idéen

Du har en idé, et projekt eller synspunkt, som kan omsættes til EU-politik. Start med at undersøge, om der eventuelt findes andre enklere og mere tilgængelige værktøjer til at komme til orde i det pågældende spørgsmål. Hvis du vælger et europæisk borgerinitiativ, så gå videre til trin 2.

Trin 2: Viden

Det europæiske borgerinitiativ er en proces med mange juridiske og politiske konsekvenser. Sæt dig ind i processens muligheder og begrænsninger, når du skal fremme dit eget fremtidige initiativ. Stil dig selv spørgsmålet: er det umagen værd? Hvis du kan svare ja, så gå videre til trin 3.

Trin 3: Målsætninger

Endnu en vigtig kontrol, inden du tager de første formelle skridt. Hvad ønsker du at opnå med dit initiativ, og hvad er realistisk at forvente? Definer initiativets mål, anvendelsesområde og særlige funktion. Gør det så enkelt som muligt for alle.

Trin 4: Udformning

Ordlyden og forklaringen af dit oprindelige forslag skal være forståelig på mange forskellige sprog og endnu flere politiske kulturer i hele Europa. Ligesom de fleste andre borgerinitiativtagere vil du måske anvende et onlineindsamlingsystem: så er det nu, du skal oprette det – og gøre brug af al tilgængelig støtte.

Trin 5: Registrering

Dette er en hindring for mange initiativtagere. Du skal hurtigst muligt tage kontakt til Kommissionens tjenestegrene for at sikre, at dit forslag er formuleret rigtigt. Det kan lade sig gøre, hvis du virkelig vill! Så er tiden inde til officielt at registrere dit borgerinitiativ elektronisk og afvente, at Kommissionen kontrollerer, at det opfylder kravene inden for en frist på to måneder. I den periode skal du oprette dit onlineindsamlingsystem, så du er klar i tide.

Trin 6: Underskriftsindsamling

Dette er den bedste og sværeste tid, hvor du har mindre end et år til at overbevise mere end en million europæere i mindst syv forskellige lande. Denne indsats skal forberedes i god tid ved at etablere et paneuropæisk netværk af støttepartnere i hele Europa.

Trin 7: Dialog

Uden kommunikation får du ingen støtter. Dialog med alle mulige tilhængere og endda skeptikere er afgørende for dit initiativs vedvarende succes. Så suppler din underskriftindsamling ved at nå ud gennem (sociale) medier og offentlige arrangementer.

Trin 8: Tærskler

Du skal forholde dig til snesevis af krav og hindringer, før du kan indsende dit initiativ med alle de krævede certificeringer til Kommissionen. Dette forudsætter en solid og velforberedt styringsgruppe for initiativet. Dumme fejl kan medføre høje ekstraomkostninger, forsinkelser og frustrationer.

Trin 9: Formidling

Indsendelse af dit borgerinitiativ er blot begyndelsen på endnu et vigtigt kapitel: formidling af et officielt EU-eme, der vil føre dig ind på den politiske scene. Når initiativet er blevet antaget, vil nye døre åbne sig for dig i form af formelle drøftelser med Kommissionen og offentlige høringer i Europa-Parlamentet. Her får du en enestående mulighed for at overbevise endnu flere mennesker – og muligvis de helt rigtige mennesker!

Trin 10: Konklusioner

Afslutningen på en udmattende proces, som forhåbentlig har givet resultater. Glem ikke det administrative arbejde, dokumentation og evaluering – for at lære af (og udveksle) de konklusioner, der bliver draget. Der er mere end 50 borgerinitiativer, der er blevet registreret, siden 2012, så der er allerede meget at drage ved lære af.

Det europæiske borgerinitiativ: Eller hvordan man gør en forskel

Carpe Diem: Stop TTIP

Efter at have overvåget de igangværende forhandlinger mellem EU, USA og Canada om frihandelsaftalen i sommeren 2014, blev der fra sociale bevægelser på tværs af EU fremlagt to forslag til EU: stop forhandlingerne om TTIP og undlad at ratificere CETA. Borgerinitiativets initiativtagere udtalte, at den overvejende årsag var "tvistbilæggelse mellem investor og stat", som "udgør en trussel mod demokrati og retsstatsprincipet". Det europæiske borgerinitiativ blev afvist af Kommissionen, hvorefter initiativtagerne lagde sag an ved EU-Domstolen. Interessen for kampagnen voksede gennem den offentlige debat og førte til lanceringen af et såkaldt "selvarrangeret" borgerinitiativ, der fulgte kravene i den formelle proces for borgerinitiativet, og der blev indsamlet mere end 1,5 millioner støttetilkendegivelser inden for et år – med størst støtte fra de oprindelige EU-medlemsstater: Tyskland, Frankrig og Beneluxlandene.

www.stop-ttip.org

Beskyt dyrene: Stop vivisektion

Dyrebekyttelse er et emne, der som regel får stor opbakning af offentligheden. I USA betragtes den største dyrevelfærdsorganisation, "Humane Society", af mange som den mest succesfulde initiativtager. I EU startede en lignende bevægelse i 2012-13 med mere end 1.173.130 støttetilkendegivelser til et forslag om ny EU-lovgivning, der i bund og grund går ud på at forbyde dyreforsøg inden for medicinsk forskning. Borgerinitiativet blev indgivet til Kommissionen i marts 2015.

www.stopvivisection.eu

Abortmodstand: En af os

"Et embryo er et levende væsen. Det er begyndelsen på en endnu ufødt baby. Det er ikke rimeligt, at det skal slås ihjel for at opnå stamceller." Med dette grundlæggende argument og et forslag om ny restriktiv EU-lovgivning vedrørende stamcelleforskning lykkedes det initiativtagerne til "One of Us" -initiativet at anvende processen i borgerinitiativet som et vigtigt kampagneredskab. De formåede i højere grad end andre initiativtagere til borgerinitiativer at indsamle betydelig støtte i papirform og opnåede mere støtte end noget andet initiativ hidtil. Men deres forslag vandt ikke gehør i Kommissionen, hvilket gjorde initiativtagerne vrede og fik dem til at indbringe sagen for EU-Domstolen.

www.oneofus.eu

Mod privatisering: Right2Water

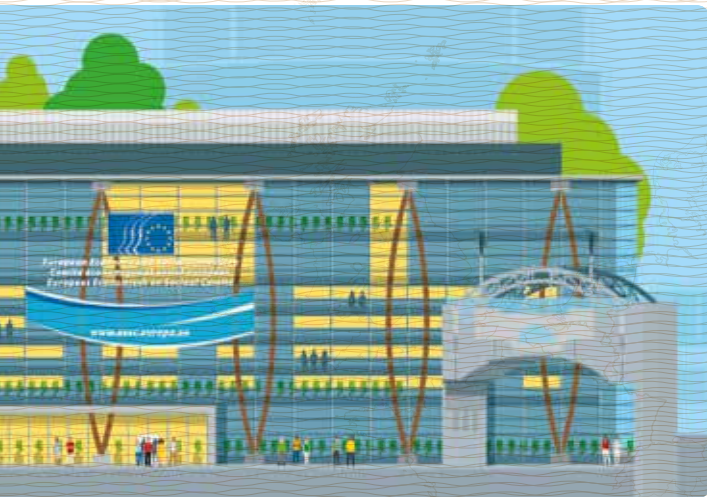
Dette var en af historiens første registrerede borgerinitiativer, og det nåede (næsten) helt til tops. Initiativet Right 2Water, der overvejende blev lanceret af europæiske fagforeninger, tog udgangspunkt i den internationale ret til fri adgang til drikkevand og ordentlige sanitære forhold og sammenkædede dette med debatten i EU om at give private investorer ret til at købe og sælge vandressourcer i hele EU. Efterhånden som borgerinitiativet udviklede sig, fik debatten meget offentlig opmærksomhed, og på blot nogle dage blev der indsamlet næsten en million underskrifter, hvilket virkelig satte det nye onlinesystem til underskriftindsamling på en prøve. Da initiativet endelig blev forelagt Kommissionen, sådan som det skal i henhold til lovgivningen om det europæiske borgerinitiativ, blev det hilset velkommen, men Kommissionen undlod at foreslå ny lovgivning.

www.right2water.eu

GRÆNSEOVERSKRIDENDE BRO

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) er en af de ældste EU institutioner, der blev grundlagt med Romtraktaten i 1957. Udvalget består af 353 medlemmer, der er udpeget fra alle EU's medlemsstater, og som repræsenterer arbejdsgivere, arbejdstagere og en tredje gruppe, der repræsenterer forskellige aktiviteter som f.eks. landmænd, forbrugergrupper og erhvervsorganisationer.

Det er et rådgivende organ, der har fokus på sociale og demokratiske spørgsmål. EØSU's rolle er for nylig blevet styrket og blevet en vigtig bro "mellem civilsamfundet og EU institutionerne". Med andre ord er EØSU nu blevet en vigtig støtte til aktivt medborgerskab og deltagelsesdemokrati.

Denne rolle kommer primært til udtryk i det proaktive arbejde, der udføres af de 353 medlemmer fra hele Europa over for arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og skoler. Når EØSU afgiver udtalelser om ny EU-lovgivning om deltagelsesdemokrati (primært Lissabontraktatens artikel 11), har EØSU spillet en proaktiv rolle ved at gøre det europæiske borgerinitiativ så tilgængeligt og brugervenligt som muligt.

EØSU har tidligere offentliggjort en brugervejledning på 23 sprog om borgerinitiativet. Dette følges nu op gennem denne publikation, der giver borgerne på tværs af EU en indgang til og en vejledning i, hvordan de kan komme effektivt og vedvarende til orde.

EØSU kan støtte dig på flere måder:

Den europæiske dag for det europæiske borgerinitiativ

Der er forår i luften for de europæiske græsrodder! Sammen med vigtige civilsamfundsorganisationer i EU, arrangerer EØSU hvert år i april en sammenkomst for aktive borgere og interessenter, hvor man ser nærmere på og fornyer den deltagelsesproces, der er fastlagt gennem det europæiske borgerinitiativ.

www.eesc.europa.eu/eciday2015

Lost in translation?

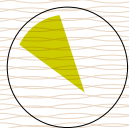
At formidle sine idéer til alle EU-borgere på deres eget sprog er en stor udfordring for alle, der bliver aktive i EU's politiske beslutningsproces, det være sig etablerede institutioner eller aktive borgere. Når det drejer sig om det europæiske borgerinitiativ, kan EØSU nu tilbyde en enestående tjeneste for registrerede borgerinitiativer ved at oversætte de formelle registreringstekster til de øvrige EU-sprog, helt gratis.

citizensinitiative@eesc.europa.eu

Yderligere oplysninger

Sammen med det ikkestatslige rådgivningscenter for europæiske borgerinitiativer (se næste afsnit) har EØSU etableret et særligt onlineinformationsredskab med fakta og praktiske erfaringer vedrørende europæiske borgerinitiativer. Dette værktøj sammenfatter alt tilgængeligt materiale (forskning, juridiske vurderinger, artikler og publikationer) og forklarer, hvordan man får adgang til dem.

<http://xteam.eesc.europa.eu/sites/eci-db>

SUPPORTCENTER

Civilsamfundet og borgermedier

Støtte findes overalt – du skal bare gøre brug af den

Som aktiv borger i EU er du bogstaveligt talt ikke alene. I er mere end 400 mio. Du er heller ikke alene, når det gælder om at opnå støtte fra såvel myndigheder som civilsamfundet for at blive hørt. Blandt de mange tilgængelige ressourcer anbefaler vi følgende tværnationale støtte, vejledning og medier på tværs af EU.

Det europæiske borgerinitiativ

– The ECI Support Centre er et fælles initiativ mellem European Citizen Action Service, Democracy International og Initiative and Referendum Institute Europe. Centret tilbyder nyhedsbrevsopdateringer, skræddersyet vejledning, forskning og analyser samt adgang til borgerinitiativets videncenter.

www.ecas.org/civic-engagement/eci-support-centre

elisa.bruno@ecas.org

– ECI Campaign er en organisation, der udelukkende arbejder for en vellykket iværksættelse og gennemførelse af det europæiske borgerinitiativ og tilbyder informationsressourcer og kampagnestøtte.

www.citizens-initiative.eu/about/the-eci-campaign

berg@citizens-initiative.eu

Deltagelsesdemokrati

– Forskningscentret for aktivt medborgerskab og deltagelsesdemokrati ved universitetet i Wuppertal indsamler og analyserer data om procedurer og praksis i det moderne, direkte demokrati. Det tilbyder rådgivning, uddannelse og undervisning og administrerer onlineressourcer såsom Direct Democracy Navigator.

<http://direct-democracy-navigator.org>

editor@direct-democracy-navigator.org

– Stadig flere offentlige organer i hele Europa investerer i etablering af infrastrukturer til støtte for aktivt medborgerskab og deltagelsesdemokrati og tilbyder vejledning til, hvordan man kan komme til orde. Der er blevet oprettet et nyt netværk af regionale og lokale myndigheder.

www.beteiligungportal-bw.de/network-participation

Fabian.Reidinger@stm.bwl.de

Medborgere og journalistik

– Euractiv forbinder aktivt EU-medborgerskab med professionel onlinejournalistik og leverer historier, udtalelser, analyser og baggrundstof om alt det, der foregår politisk på tværs af EU - på tre sprog: engelsk, fransk og tysk.

www.euractiv.com

fondateur@euractiv.com

– "People. Participation. Power" – sådan lyder mottoet hos "Direct Democracy Media Platform" ved Swissinfo.ch, som er den internationale tjeneste ved schweizisk radio og tv, som leverer nyheder, udtalelser og baggrundstof for aktivt medborgerskab og deltagelsesdemokrati på globalt plan – på ti sprog: engelsk, fransk, tysk, spansk, arabisk, russisk, kinesisk, portugisisk, italiensk og japansk.

www.swissinfo.ch/directdemocracy

amr.huber@swissinfo.ch

Notes

Passet er udformet og forfattet af Bruno Kaufmann, journalist, politolog og formand for valgkommissionen i Falun, Sverige, der var den første kommune i Europa til at offentliggøre et lokalt demokratipas i 2013.

<http://falun.se/democracy>

<http://people2power.info>

<http://iri-europe.org>

FALUN

people2power
hosted by **swissinfo.ch**

IRI Initiative and
Referendum
Institute Europe

Pictures: © istock (pages 2/6/7/10/12/14/16/21/22/23)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Ansvarshavende for redaktionen: Kontoret for besøg og publikationer
EESC-2015-15-DA

www.eesc.europa.eu

© Den Europæiske Union, 2015
Eftertryk tilladt med kildeangivelse

Print
QE-04-15-149-DA-C
ISBN 978-92-830-2727-0
doi:10.2864/720363

Online
QE-04-15-149-DA-N
ISBN 978-92-830-2695-2
doi:10.2864/734718

DA